

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 41CoCsp/31/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120318733
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6120318733.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a sudcov Mgr. Martina Štubniaka (sudca spravodajca) a Mgr. Stanislavy Salajovej, v spore žalobcu Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtina 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Mýtina 48, 811 07 Bratislava, proti žalovanému A. B., narodenému XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom XXX XX C. XX, právne zastúpenému JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, so sídlom D. E. X/X, F., o zaplatenie 3.297,89 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 6Csp/77/2020-223 z 08. júna 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaný je **p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) v celom rozsahu vyhovel podanej žalobe, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 3.297,89 Eur s príslušenstvom na tom základe, že Všeobecná úverová banka, a. s. poskytla žalovanému dňa 04. 10. 2013 spotrebiteľský úver, ktorý však riadne a včas nesplácal a preto banka po písomnej výzve vyhlásila ku dňu 08. 11. 2017 predčasnú splatnosť úveru a následne zmluvou o postúpení zo dňa 19. 11. 2019 svoju pohľadávku postúpila žalobcovi.

2. Súd prvej inštancie v nadväznosti na závery zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu zo dňa 10. 02. 2022 uviedol, že banka upomienkou vyzvala žalovaného na zaplatenie dlhu pre splátku splatnú v auguste 2017 spolu s upozornením na možnosť zosplatenia úveru, ktorú výzvu žalovaný prevzal dňa 24. 11. 2017 a teda banka realizovala svoje právo zosplatiť úver do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky splatnej dňa 04. 12. 2017. Došlo tým k účinnému vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru v zmysle § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V čase postúpenia pohľadávky dňa 19. 11. 2019 bol žalovaný nepochybne v omeškaní s jej úhradou viac ako 90 dní, čím boli splnené podmienky postúpenia podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách a žalobca teda má aktívnu vecnú legitimáciu v spore. Námietku premlčania vznesenú žalovaným prvoinštančný súd posúdil tak, že pokiaľ žalobca zosplatil úver pre splátku splatnú v auguste 2017, 3-ročná premlčacia doba začala plynúť dňa 04. 08. 2017 a uplynula by dňa 04. 08. 2020, avšak žalobca podal žalobu na súde dňa 10. 06. 2020, t. j. pred jej uplynutím a k premlčaniu žalovanej pohľadávky nedošlo.

3. Ďalej sa prvoinštančný súd zaoberal preskúmaním obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi bankou ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom, ako tieto určuje § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“)

a v tomto smere uviedol, že zmluva obsahuje všetky zákonom určené obligatórne náležitosti. Vo vzťahu k výhradám žalovaného poukázal na to, že banka správne vypočítala aj celkové náklady úveru vychádzajúc z výšky mesačnej splátky 68,77 Eur poníženej o poistné 3,18 Eur, t. j. 65,59 Eur, čo pri 120 splátkach predstavuje v zmluve správne uvedenú čiastku 7.870,80 Eur. Použijúc interaktívnu kalkulačku prvoinštančný súd zistil, že výška RPMN po dosadení mesačnej splátky bez poistného, t. j. splátky vo výške 65,59 Eur, výške úveru 3.930,- Eur a počte splátok 120, predstavuje 15,90 % a celková čiastka, ktorú musel dlžník zaplatiť predstavuje 7.870,80 Eur, pričom po dosadení mesačnej splátky 68,77 Eur, výške úveru 3.930,- Eur a počte splátok 120 predstavuje výška RPMN 17,19 % ale celková čiastka, ktorú musel dlžník zaplatiť už predstavuje 8.252,40 Eur. Žalobca tvrdil, že poistenie bolo dobrovoľné a teda nebolo súčasťou celkových nákladov a nezapočítavalo sa do RPMN, pričom skutočnosť, že poistné bolo len doplnkovou službou vyplýva zo štandardných európskych informácií vzťahujúcich sa k uzavretej zmluve, podľa ktorých nebolo potrebné uzavrieť poistenie pre získanie tohto spotrebiteľského úveru, čo nerozporoval ani žalovaný. Žalovaný nemusel poistenie uzavrieť a pokiaľ tak urobil, bolo to na základe jeho súhlasu. Hoci potom podľa okresného súdu interaktívnu kalkulačku nie je možné použiť na objektívne a správne určenie výšky RPMN, lebo ide o výpočet orientačný, keďže nie je známy algoritmus, z ktorého táto vychádza a relevantným dôkazom o výške RPMN môže byť iba výpočet podľa vzorca na výpočet RPMN platného v čase uzatvorenia zmluvy, je zrejmé, že pokiaľ v zmluve je uvedená celková čiastka 7.870,24 Eur a celkové náklady 3.940,24 Eur, súčasťou celkových nákladov nebolo poistenie úveru, čo je v súlade s § 2 písm. g) Zákona o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na to je v zmluve síce nesprávne uvedená výška RPMN, keď táto bola vypočítaná zo splátky 68,77 Eur zahŕňajúcej aj poistné, no napriek jej nesprávnemu uvedeniu nie je možné konštatovať, že je uvedená v neprospech spotrebiteľa. Táto skutočnosť by sa totiž musela prejaviť minimálne vo výške celkových nákladov úveru a tomu tak nebolo. Celkové náklady boli vypočítané správne, RPMN nie je v neprospech spotrebiteľa, pričom zo strany žalovaného neboli produkované dôkazy ohľadne určenia správnosti výpočtu RPMN.

4. K námietkam žalovaného o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru z dôvodu, že banka pri uzatváraní zmluvy nepostupovala s odbornou starostlivosťou, poukázal prvoinštančný súd na § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch konštatujúc, že zo žiadosti o predmetnú Flexipôžičku vyplýva, že banka mala v čase uzavretia zmluvy informácie o príjmoch žalovaného ako spotrebiteľa, ktorý uvádzal čistý príjem vo výške 520,- Eur, ako aj povinnosť platiť iný úver vo výške 19,- Eur, tento tiež deklaroval, že je zamestnaný od januára 2013 v stavebníctve na trvalý pracovný pomer, uvádzal, že býva v nehnuteľnosti v jeho osobnom vlastníctve, neplatí hypotéku, je zrejmy aj jeho rodinný status, keď uviedol, že je ženatý a má jedno dieťa. Zo zmluvy vyplynulo, že išlo o bezúčelový úver vo výške 3.930,- Eur poskytnutý žalovanému na dobu 10 rokov. Prvoinštančný súd potom s odkazom na § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch uzavrel, že nedošlo k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa, lebo tento si zhromaždil údaje o dlžníkovi, ktorému zas vyplývala z § 7 ods. 2 citovaného zákona povinnosť poskytnúť veriteľovi úplné, presné a pravdivé údaje potrebné pre posúdenie schopnosti splácať úver. Pokiaľ si potom veriteľ uvedené údaje nepreveroval predložením potvrdení resp. nahliadnutím do príslušných registrov, toto zanedbanie povinnosti nemožno považovať za hrubé porušenie povinností veriteľa, na základe čoho prvoinštančný súd dospel k záveru, že úver nie je bezúročný a bezodplatný. Nakoľko žalovaný nerozporoval výšku pohľadávky žalobcu a netvrdil, že došlo čo i len k čiastočnému splneniu, prvoinštančný súd priznal žalobcovi celý uplatnený nárok vo výške 3.297,89 Eur a zároveň aj úroky z omeškania s odkazom na § 517 ods. 2 OZ v spojení s ust. § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, a to vo výške o 5 % vyššej než je základná úroková sadzba ECB platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a vzhľadom na plný úspech žalobcu mu priznal plnú náhradu trov konania, t. j. v rozsahu 100 % voči neúspešnému žalovanému.

6. V zákonnej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP požadujúc zmeniť rozsudok tak, že žaloba bude zamietnutá a bude mu priznaná plná náhrada trov konania.

7. V úvode odvolania žalovaný vyjadril nesúhlas s právnymi závermi súdu prvej inštancie, že banka uplatnila svoje právo na zosplatnenie úveru v súlade s § 53 ods. 9 a § 565 OZ, že boli splnené aj podmienky podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách a že teda žalobca je nositeľom aktívnej vecnej legitímácie, že námietka premlčania nie je dôvodná a že úver nie je ani bezúročný a ani bezpoplatkový

vzhľadom na naplnenie všetkých obligatórnych náležitostí zmluvy a ani z dôvodu hrubého porušenia odbornej starostlivosti pri skúmaní jeho bonity ako dlžníka.

8. V konkrétnostiach potom žalovaný argumentoval, že banka porušila svoju povinnosť týkajúcu sa posúdenia jeho schopnosti ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, lebo s porušením posúdenia bonity s odbornou starostlivosťou sa spájajú dvojaké právne následky: 1/ pri „obyčajnom“, t. j. akomkoľvek porušení veriteľ nemá možnosť úver predčasne zosplatniť a 2/ pri hrubom porušení je spotrebiteľský úver považovaný za bezúročný a bezpoplatkový. Nesprávny právny záver prvoinštančného súdu vyplýva z 24. bodu odôvodnenia, kde prvoinštančný súd nesprávne aplikoval § 7 v spojení s § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, keď vyhodnotil, že zhromaždenie niektorých údajov, ktoré poskytol výlučne spotrebiteľ je postačujúce pre záver o tom, že nedošlo k hrubému porušeniu povinnosti posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať úver, nanajvýš prvoinštančný súd iba uvádza, že nedošlo k hrubému porušeniu, ale neuvádza, či nedošlo k menšej intenzite porušenia, teda k obyčajnému (akémukoľvek) porušeniu. Podľa žalovaného zo strany banky vôbec nedošlo k posudzovaniu bonity spotrebiteľa a už vôbec nie k preukázaniu takéhoto posúdenia v súdnom konaní. Žalobca nijako nevysvetlil ako získané údaje najmä údaje o príjme a výdavkoch získal a vyhodnotil, či si tieto údaje preveroval a k akému výsledku dospel vo vzťahu ku schopnosti žiadateľa o úver tento splácať. Ide tu o posúdenie údajov a nie iba o ich čiastočné získanie od spotrebiteľa. Prvoinštančný súd teda vyriešil nastolenú právnu otázku v rozpore so zmyslom a účelom § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch a v priamom rozpore s doslovným znením. Žalovaný ďalej poukázal na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov pokračujúc, že pri „obyčajnom“ porušení zákona veriteľ nemá možnosť úver predčasne zosplatniť, čo má potom priamy vplyv na splnenie podmienok pre postúpenie pohľadávky a na aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu. Vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí odvolací súd posudzoval úkon zosplatnenia úveru iba z pohľadu § 53 ods. 9 a § 565 OZ, avšak nedošlo k posúdeniu otázky, či existovalo u veriteľa právo na zosplatnenie úveru. Podľa žalovaného, ak na strane veriteľa neexistovalo právo úver predčasne zosplatniť ako následok porušenia § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, nemožno hovoriť ani o splnení podmienok na postúpenie pohľadávky, čím žalobca nedisponuje aktívnou vecnou legitímáciou. Súčasne žalovaný namietal, že aj právne posúdenie náležitosti určenej § 9 ods. 2 písm. j) Zákona o spotrebiteľských úveroch prvoinštančným súdom bolo nesprávne, kde poukázal na argumentáciu uvedenú najmä v odpore zo dňa 09. 07. 2020, a preto nielen absencia tejto náležitosti, ale hrubé porušenie už označenej povinnosti veriteľa má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a tým priamo vplyv na výšku uplatňovanej sumy.

9. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol rozsudok potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania konštatujúc, že podľa neho sa prvoinštančný súd dostatočne vysporiadal s právnou aj skutkovou stránkou veci a na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam. S rozhodnutím ako vecne správnym sa v plnej miere stotožňuje.

10. Žalovaný na to reagoval tvrdením, že nie je nesprávnym len právny záver prvoinštančného súdu, ale aj zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, pretože podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/266/2020 predpokladá výzva banky podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách výlučnú a samostatnú písomnú výzvu, že je klient v omeškaní čo len s časťou svojho záväzku, čo zopakoval najvyšší súd aj v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/75/2020. V týchto súvislostiach tiež žalovaný poukázal na rozhodnutie tunajšieho krajského súdu sp. zn. 11CoCsp/11/2023 zo dňa 24. 08. 2023.

11. Na základe odvolania žalovaného krajský súd, ako súd odvolací v zmysle § 34 CSP, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219 ods. 3 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

12. Odvolanie žalovaného vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné. Žalovaný síce označil (aj) odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b) a f) CSP, avšak v odvolaní absentuje konkrétna argumentácia, v ktorej má spočívať naplnenie týchto dvoch odvolacích dôvodov. Z odvolania totiž nijako nevyplýva, akým nesprávnym procesným postupom mal súd prvej inštancie znemožniť žalovanému, aby uskutočňoval procesné práva (a ktoré) a aké sú tie nesprávne skutkové zistenia, ku ktorým mal súd prvej inštancie dospieť na podklade vykonaných dôkazov. Zákonná povinnosť uviesť v odvolaní odvolacie dôvody totiž neznamená, že odvolateľ iba odcituje príslušné ustanovenia § 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP (resp. §

365 ods. 2 CSP), pre ktoré rozhodnutie napáda, resp. na tieto iba poukáže. Odvolateľ musí aj obsahovo vymedziť, v čom je ten-ktorý odvolací dôvod naplnený a teda musí uviesť konkrétne tvrdenia a konkrétne dôkazy na preukázanie ním tvrdeného odvolacieho dôvodu. Je tomu tak preto, že podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP odvolací súd preskúmava rozhodnutie súdu prvej inštancie len v rozsahu a z dôvodov, ktoré odvolateľ uvedie v podanom odvolaní, resp. podľa § 365 ods. 3 CSP doplní do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Vzhľadom na uvedené mohol odvolací súd preskúmať napadnuté rozhodnutie len z hľadiska naplnenia odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, pričom dospel k záveru, že tento nie je daný. Napadnuté rozhodnutie je totiž založené na správnom právnom posúdení veci.

13. Odvolací súd najskôr uvádza, že prvé rozhodnutie okresného súdu v tejto veci (ktorým bola žaloba žalobcu zamietnutá pre nedostatok jeho aktívnej vecnej legitímácie) odvolací súd zrušil uznesením č. k. 12CoCsp/45/2021-194 zo dňa 10. 02. 2022 konštatujúc, že banka upomienkou vyzvala žalovaného na zaplatenie dlhu pre splátku splatnú v auguste 2017 a zároveň ho upozornila na možnosť zosplatenia úveru. Následne listom zo dňa 09. 11. 2017, ktorý žalovaný prevzal podľa doručky dňa 24. 11. 2017 banka zosplatnila celý úver a žiadala o jeho jednorazovú úhradu, pričom išlo o postup súladný s čl. VI. bodom 1 písm. a) všeobecných obchodných podmienok viažucich sa k zmluve o úvere uzavretej medzi bankou ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom, pretože v tejto časti obchodných podmienok bolo zakotvené právo banky na predčasné zosplatenie úveru. Zosplatenie úveru listom zo dňa 09. 11. 2017 bolo teda zo strany banky vykonané v súlade s § 53 ods. 9 a § 565 OZ, keďže žalovaný bol v uvedený deň v omeškaní s časťou splátky splatnej dňa 04. 08. 2017 po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom pred zosplatením bol žalovaný v lehote nie kratšej ako 15 dní upozornený upomienkou na možnosť takého postupu. Banka teda riadne a včas realizovala svoje právo zosplatiť úver do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky splatnej dňa 04. 12. 2017, po uplynutí ktorého dňa by už právo na zosplatenie pre splátku splatnú dňa 04. 08. 2017 zaniklo (§ 565 druhá veta OZ). Celý úver sa tak stal splatným ešte v novembri roku 2017 a teda v čase postúpenia žalovanej pohľadávky zmluvou o postúpení zo dňa 19. 11. 2019 trvalo omeškanie s úhradou pohľadávky nepochybne viac než zákonom požadovaných 90 dní. Z ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách v znení účinnom v čase postúpenia žalovanej pohľadávky vyplýva tiež potreba toho, aby banka realizovala voči klientovi (dlžníkovi) písomnú výzvu na úhradu dlžného záväzku. Ustanovenie presne neurčuje časový okamih, kedy má banka takúto výzvu urobiť a neurčuje ani žiadne jej obsahové náležitosti a ak teda banka zrealizuje voči klientovi v omeškaní písomnú výzvu smerujúcu k úhrade dlžného záväzku a k jeho splneniu nedôjde ani po uplynutí 90 dní, banka je oprávnená pohľadávku postúpiť. V prejednávanej veci banka v súlade s uvedeným postupovala, lebo zákon neurčuje, že výzvou v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách musí byť osobitná, či určitá špecifická výzva konkrétneho obsahu a preto za výzvu zodpovedajúcu uvedenému ustanoveniu možno v tomto prípade považovať upomienku zo dňa 18. 09. 2017, ako aj samotné zosplatenie úveru zo dňa 09. 11. 2017. Tieto boli žalovanému doručené ešte v roku 2017, kedy od novembra 2017 bol tento naďalej v omeškaní s úhradou svojho peňažného záväzku až do jeho postúpenia žalobcovi zmluvou o postúpení zo dňa 09. 11. 2019 a teda medzi omeškáním a postúpením 90 dní prešlo. Podmienky postúpenia podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách boli v prejednávanej veci splnené.

14. Súd prvej inštancie postupoval v teraz preskúvanom rozhodnutí v súlade s uvedenými právnymi závermi odvolacieho súdu, na ktorých nie je dôvod nič meniť ani v súčasnosti. Pokiaľ totiž žalovaný počas odvolacieho konania poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/266/2020 zo dňa 31. 03. 2022 a naň sa odvolávajúce neskoršie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/75/2020 zo dňa 27. 10. 2022, išlo o rozhodnutia riešiacie otázku, či vyhlásenie okamžitej splatnosti pohľadávky možno považovať za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, vo vzťahu k čomu najvyšší súd síce uviedol, že „Obsah ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je jej klient v omeškaní so splnením čo len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách“, ale tieto právne závery je potrebné chápať v celom kontexte uvedených rozhodnutí takým spôsobom, že ak písomné oznámenie o mimoriadnej splatnosti úveru neobsahuje (aj) výzvu na úhradu pohľadávky (t. j. upozornenie na omeškanie s úhradou úverovej pohľadávky), nemožno takéto oznámenie o mimoriadnej splatnosti úveru považovať (súčasne) za výzvu zodpovedajúcu požiadavke určenej ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách a teda na dodržanie tohto ustanovenia sa predpokladá samostatná a osobitná výzva banky (rozumej – popri oznámení o mimoriadnej splatnosti úveru), že klient je v omeškaní so splnením čo len časti svojho záväzku. Takýto výklad zodpovedá neskôr prijatému rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/165/2022 zo dňa 27. 09. 2023, v ktorom sa uvádza, že „Ak banka klienta/dlžníka

písomne vyzve na úhradu presne špecifikovanej konkrétnej sumy pohľadávky, možno takúto písomnosť považovať za výzvu pred postúpením, od ktorej doručenia musí uplynúť aspoň 90 dní a následne možno pohľadávku postúpiť, pretože dlžník bol upozornený na omeškanie s úhradou jeho peňažného záväzku. Z výzvy na zaplatenie nemusí výslovne vyplývať, že ak dlžník sumu neuhradí, veriteľ pristúpi k postúpeniu pohľadávky, musí z nej však byť bez akýchkoľvek pochybností zrejmá konkrétna špecifikácia pohľadávky, ktorú má dlžník uhradiť. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje, že uvedenú otázku okrajovo riešilo aj rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/191/2021, z ktorého vyplýva, že za výzvu na plnenie pred postúpením podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách možno považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, ak jeho obsahom je výzva dlžníkovi na zaplatenie pohľadávky.“ s tým, že súčasne podľa najvyššieho súdu „nie je možné považovať za správny právny názor odvolacieho súdu, že vo výzve podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách musí banka klienta informovať o možnosti postúpiť pohľadávku na tretiu osobu. Výzvou v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru za predpokladu, že dlžník mal objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom takéhoto adresovaného jednostranného právneho úkonu (§ 45 ods. 1 OZ).“ Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd nestotožňuje s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11CoCsp/11/2023 zo dňa 24. 08. 2023, na ktoré tiež poukázal žalovaný, keď navyše ide o rozhodnutie odvolacieho súdu vydané ešte pred rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/165/2022 zo dňa 27. 09. 2023.

15. Odvolací súd teda opakuje, že podľa uzavretej zmluvy mal žalovaný ako dlžník splácať úver vo výške 3.930,- Eur v pravidelných mesačných anuitných splátkach po 68,77 Eur (z toho poistné predstavovalo sumu 3,18 Eur) vždy k 4. dňu v mesiaci počnúc dňom 04. 11. 2013 s konečnou splatnosťou dňa 04. 10. 2023. Počet splátok bol 120. Podľa výpisu zo splácania úveru žalovaný splátky počnúc dňom 04. 11. 2013 najskôr uhradil v celej výške anuitnej splátky až do apríla 2016, kedy úver prestal riadne splácať, resp. ho nesplácal vo výške anuitnej splátky 68,77 Eur, pričom podľa upomienky zo dňa 18. 09. 2017 dlhoval k tomuto dňu celkovo sumu 163,87 Eur. Upomienka pritom obsahuje upozornenie, že ak nedôjde k úhrade dlžnej sumy, banka je oprávnená požadovať vrátenie celej poskytnutej sumy úveru s príslušenstvom pred jeho dohodnutým dátumom splatnosti. Predmetná upomienka bola podľa predloženého elektronického poštového podacieho hárku daná na poštovú prepravu a zaslaná ako doporučená zásielka na adresu, ktorú mal žalovaný uvedenú v zmluve o úvere a tým sa dostala do jeho dispozičnej sféry v zmysle § 45 ods. 1 OZ (porovnaj napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/90/2023). Následne banka listom zo dňa 09. 11. 2017 (ktorý žalovaný prevzal podľa doručky dňa 24. 11. 2017) v súlade s čl. VI. bodom 1 písm. a) všeobecných obchodných podmienok viažucich sa k uzavretej zmluve o úvere zosplatnila celý úver žiadajúc súčasne žalovaného, aby celkový dlh v sume 3.510,- Eur uhradil v lehote 7 dní od doručenia výzvy. Uvedený postup banky bol v súlade s § 53 ods. 9 a § 565 OZ, keďže žalovaný bol ku dňu 09. 11. 2017 v omeškaní s časťou splátky splatnej dňa 04. 08. 2017 po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom pred zosplatením bol v lehote nie kratšej ako 15 dní upozornený upomienkou na možnosť takého postupu. Banka teda riadne a včas realizovala svoje právo zosplatiť úver do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky splatnej dňa 04. 12. 2017. Celý úver sa tak stal splatným ešte v novembri roku 2017 a teda v čase postúpenia žalovanej pohľadávky zmluvou o postúpení zo dňa 19. 11. 2019 žalobcovi, trvalo omeškanie s úhradou pohľadávky nepochybne viac než zákonom požadovaných 90 dní. Podmienky určené ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách teda boli splnené, lebo žalovaný napriek nie jednej, ale dvom výzvam banky bol nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením svojho peňažného záväzku. V zmysle vyššie uvedeného bola totiž výzvou vyžadovanou ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách tak upomienka zo dňa 18. 09. 2017, ako aj list zo dňa 09. 11. 2017 o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru obsahujúci okrem toho aj výzvu na úhradu celého dlhu. Žalobca je s poukazom na ust. § 524 ods. 1 a 2 OZ nositeľom aktívnej vecnej legitímácie vo vzťahu k žalovanej úverovej pohľadávke, ktorú mu banka platne postúpila zmluvou o postúpení zo dňa 19. 11. 2019.

16. Pokiaľ žalovaný namietal nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu tvrdiac, že banka nebola oprávnená úver predčasne zosplatiť z dôvodu, že pred uzavretím zmluvy neposúdila s odbornou starostlivosťou jeho schopnosť splácania úveru, odvolací súd uvádza, že právne posúdenie tejto otázky prvoinštančným súdom je správne, t. j. aj podľa odvolacieho súdu nebol postup banky rozporný s ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 04. 10. 2013 ako dňu uzavretia zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ medzi bankou ako veriteľom (dodávateľom) a žalovaným ako dlžníkom (spotrebiteľom).

17. V zmysle ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 04. 10. 2013 bolo povinnosťou veriteľa pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom ustanovenie ukladalo veriteľovi brať do úvahy v rámci tohto posúdenia najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. V nadväznosti na to potom ust. § 11 ods. 2 cit. zákona v znení účinnom ku dňu 04. 10. 2013 určovalo, že ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a v prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov s tým, že za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

18. V prvom rade je treba zdôrazniť Ústavným súdom SR dlhodobo presadzovaný prístup (pozri napr. jeho rozhodnutie sp. zn. IV. ÚS 71/2013), že výklad právnych predpisov a ich inštitútov nemôže byť založený len na texte zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale k výkladu treba pristupovať podľa zmyslu a účelu zákona.

19. Riadiac sa touto zásadou odvolací súd konštatuje, že zmysel ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch treba vnímať v dvoch rovinách. Prvou je zabezpečenie záujmu veriteľa poskytnúť úver spotrebiteľovi, u ktorého sú predpoklady, že ho bude schopný splatiť, teda správať sa obozretne z hľadiska návratnosti úveru a druhou je zabezpečenie ochrany samotného dlžníka (spotrebiteľa) pred nezodpovedným požičovaním, resp. zadlžovaním sa. Oba ciele majú byť dosiahnuté tým, že veriteľ ako poskytovateľ úveru musí kvalifikovane posúdiť okolnosti na strane spotrebiteľa, či tento vzhľadom na príjmové, finančné, sociálne a osobné pomery bude schopný za dojednaných podmienok úver vrátiť. Úroveň posúdenia bonity spotrebiteľa musí zodpovedať tzv. odbornej starostlivosti veriteľa (ako objektívnemu kritériu) predpokladajúcej jeho patričné skúsenosti a informovanosť, na základe ktorých potom urobí rozhodnutie o (ne)poskytnutí úveru (príkladom zákon v tom čase uvádzal, že veriteľ má zohľadniť v tomto procese dobu, výšku, účel úveru a príjem spotrebiteľa). Za tým účelom § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 04. 10. 2013 ukladal spotrebiteľovi povinnosť poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom splnenie si tejto povinnosti spotrebiteľom sa nijak nedotýkalo práva veriteľa využiť v procese posúdenia bonity spotrebiteľa informácie z príslušných databáz.

20. V prejednávanej veci zo zistení prvoinštančného súdu (ktoré žalovaný nijak nespochybnil) vyplynulo, že v žiadosti o predmetný spotrebiteľský úver žalovaný (v tom čase vo veku 49 rokov) žiadal o bezúčelový úver vo výške 3.930,- Eur, ktorého vrátenie bude rozložené na 120 mesačných splátok, pričom deklaroval čistý príjem vo výške 520,- Eur, povinnosť platiť iný úver vo výške 19,- Eur mesačne, deklaroval, že je zamestnaný od januára 2013 v stavebníctve na trvalý pracovný pomer a uvádzal, že býva v nehnuteľnosti, ktorá je v jeho vlastníctve a neplatí hypotéku, tiež uviedol, že je ženatý a má jedno dieťa.

21. Odvolací súd potom vychádzajúc z vyššie uvedeného výkladu ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch berúc do úvahy uvedené skutkové okolnosti konštatuje, že za tohto stavu nie je možné dospieť k záveru, že banka nevynaložila odbornú starostlivosť v súvislosti s posúdením schopnosti žalovaného splatiť predmetný úver. Nešlo o prípad, kedy by banka nekonala s odbornou starostlivosťou, či dokonca o prípade hrubého porušenia takejto povinnosti, lebo z konania nijak nevyplývalo, že by banka poskytujúca predmetný úver prehliadla určitú skutočnosť, ktorá by mala mať vplyv na posúdenie schopnosti žalovaného splácať poskytnutý úver. Ani žalovaný sa nebránil tým, že banka si jeho pomery riadne nepreverila nahliadnutím do príslušných databáz, z ktorých by bolo možné zistiť skutočnosť, ktorá by ho diskvalifikovala na poskytnutie predmetného úveru, bránil sa tvrdením, že banka jeho bonitu neposúdila (a to aj pomocou preverenia v databázach). Odvolací súd ale zdôrazňuje, že ust. § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch nemá slúžiť na zbavovanie sa zodpovednosti dlžníkov spod svojich úverových povinností, ale na sankcionovanie veriteľov poskytujúcich úvery spotrebiteľom, ktorí na to z rôznych dôvodov nemajú predpoklady (napr. nízky príjem, prílišná úverová záťažnosť atď.). A o takú situáciu v prejednávanej veci nešlo. Nepriamym dôkazom toho, že banka svoje povinnosti nezanedbala je i skutočnosť, že poskytnutý úver žalovaný dva a pol roka riadne splácal a až následne začal mať so splátkami problémy. Účel ust. § 7 ods. 1 zákona

o spotrebiteľských úveroch bol v danom prípade zachovaný a preto odvolací súd nemohol dať za pravdu žalovanému, že žalobca z tohto dôvodu nemá aktívnu vecnú legitimáciu v spore.

22. Odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú aj odvoláciu námietku žalovaného o nesprávnom právnom posúdení náležitosti uzavretej úverovej zmluvy určenej § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom prvoinštančného súdu, že v zmluve uvedená hodnota RPMN síce bola uvedená v nesprávnej výške, avšak nebola to hodnota uvedená v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa. Súd prvej inštancie svoje úvahy v tejto otázke zrozumiteľne vysvetlil dospejúc k správne záveru, že vzhľadom na parametre úveru bola hodnota RPMN na úrovni 15,90 % (používajúc na výpočet interaktívnu internetovú kalkulačku) v porovnaní s hodnotou uvedenou v zmluve o spotrebiteľskom úvere na úrovni 17,11 %, ktorá však nesprávne zahŕňala mesačnú splátku úveru aj spolu s poistením vo výške 3,18 Eur, ktoré bolo iba doplnkovou a nie povinnou službou (hoci ust. § 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom ako premennú potrebnú pre výpočet RPMN zahŕňa poisťné iba vtedy, ak spotrebiteľ musel navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok, čo v prejednávanej veci ale nebolo povinnosťou žalovaného). Z ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 04. 10. 2013 je potom zrejme, že bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru je viazaná nielen na nesprávne uvedenie výšky RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere, ale aj na to, že táto nesprávnosť je v neprospech spotrebiteľa, t. j. zákon takýmto spôsobom nepostihuje každú nesprávnosť ohľadne hodnoty RPMN v zmluve, ale sankcionuje iba prípady, kedy je RPMN v zmluve uvedená na nižšej úrovni než to zodpovedá skutočnosti. Vtedy má totiž spotrebiteľ nesprávnu predstavu, že si berie úver výhodnejší než v skutočnosti tento je. V súdenom prípade bola ale situácia opačná, RPMN v zmluve je uvedená vo vyššej hodnote (17,11%) než v skutočnosti (15,90 %) a to znamená, že banka v pozícii veriteľa neprezentovala žalovanému poskytovaný úver ako výhodnejší než v skutočnosti bol. Ak žalovaný v odpore tvrdil, že hodnota RPMN zmluvy bola na úrovni 18,22 %, už z tam obsiahnutého výpočtu vyplýva, že bol nesprávne založený na splátke zahŕňajúcej aj mesačné poisťné. Súd prvej inštancie preto správne v prejednávanom prípade nepoužil sankciu určenú § 11 ods. 1 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch.

23. Napokon odvolací súd nad rámec odvolacích dôvodov (lebo žalovaný v odvolaní nepredstrel v otázke premlčania žiadnu konkrétnu odvoláciu argumentáciu) uvádza, že aj premlčanie žalobcom uplatneného práva vyhodnotil prvoinštančný súd vo výsledku správne. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/268/2020 zo dňa 29. 11. 2022 (publikovanom ako R 29/2023) uviedol, že podľa § 103 OZ plyní pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 OZ (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh. V súdenom prípade to znamená, že premlčacia doba nezačala plynúť už odo dňa 04. 08. 2017 (ako to uviedol prvoinštančný súd, ktorý však rozhodoval ešte pred uvedeným rozhodnutím najvyššieho súdu), kedy bola splatnou splátka, pre ktorú banka celý úver zosplatnila, ale 3-ročná premlčacia doba podľa § 101 OZ začala plynúť až dňa 04. 11. 2017, kedy uplynuli tri mesiace od splatnosti splátky, pre ktorú bola vyvolaná splatnosť celého úverového dlhu, pričom je zrejme, že odo dňa 04. 11. 2017 do podania žaloby žalobcom na súde dňa 10. 06. 2020 tri roky ešte neuplynuli.

24. Rozsudok súdu prvej inštancie bol v napadnutom (I. výroku) vecne správnym a preto ho odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil, a to vrátane závislého výroku o trovách konania (II. výrok), kde súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 CSP zakladajúce plne úspešnému žalobcovi právo náhradu trov konania v plnom rozsahu, t. j. v rozsahu 100 %.

25. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ust. § 255 ods. 1 CSP. V tomto prípade bol v odvolacom konaní plne úspešný žalobca a preto mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou

a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.